

Opština Kolašin
Služba za evropske integracije
Br. 10-077/26-1062

IZVJEŠTAJ O RADU SLUŽBE ZA EVROPSKE INTEGRACIJE

(21.01.2025 - 31.12.2025)

Kolašin, 10.02.2026. god

UVOD

Evropske integracije Crne Gore predstavljaju dugoročan, složen i sveobuhvatan proces koji se ne odvija isključivo na državnom nivou, već podrazumijeva snažno i aktivno učešće lokalnih samouprava. Opštine, kao institucije koje su najbliže građanima, imaju posebno važnu ulogu u prenošenju i primjeni evropskih vrijednosti, politika i standarda u svakodnevnom životu lokalnih zajednica. Kroz projekat „**Opštine za EU – Osnaživanje lokalnih zajednica u procesu evropskih integracija Crne Gore**“, koji se finansira iz sredstava Evropske unije, a na osnovu **Memoranduma o saradnji** potpisanog **13. decembra 2024. godine**, između 25 opština i nadležnih ministarstava osnovana je Služba za evropske integracije, sa ciljem jačanja institucionalnih kapaciteta opštine i njenog aktivnijeg uključivanja u proces pristupanja Evropskoj uniji.

Osnivanjem Službe za evropske integracije stvoreni su preduslovi za sistematski rad na praćenju procesa evropskih integracija, usklađivanju lokalnih politika sa evropskim standardima, kao i za efikasnije korišćenje dostupnih fondova Evropske unije. Služba ima značajnu ulogu u povezivanju lokalnog i nacionalnog nivoa, te u informisanju građana i drugih lokalnih aktera o mogućnostima koje proizilaze iz procesa evropskih integracija. Ovakav pristup omogućava efikasnije funkcionisanje opštine i stvara čvrstu osnovu za obezbjeđivanje značajnih bespovratnih sredstava iz fondova Evropske unije i drugih međunarodnih finansijskih izvora, u cilju dugoročnog i održivog razvoja lokalne zajednice.

Kroz projekat „**Opštine za EU – Osnaživanje lokalnih zajednica u procesu evropskih integracija Crne Gore**“ obezbijeđene su ciljne obuke, stručna podrška i mentorski programi namijenjeni zaposlenima u opštinama, sa posebnim fokusom na unapređenje znanja i vještina u oblasti evropskih integracija, upravljanja projektima i korišćenja EU fondova.

U sklopu projekta "**Opštine za EU**", a sa ciljem izrade Izvještaja o EU i drugim donatorskim projektima osnovana je Radna grupa koja je prikupljala podatke o projektima finansiranim u periodu IPA III, član ove radne grupe je rukovoditeljka Službe.

Tokom 2025. godine realizovan je niz sastanaka i specijalizovanih obuka za zaposlene u Službi za evropske integracije, koje su doprinijele jačanju njihovih administrativnih i stručnih kapaciteta, unapređenju razumijevanja procesa pristupanja Evropskoj uniji, kao i osposobljavanju za kvalitetniju pripremu i realizaciju projekata od značaja za lokalni razvoj. Ove aktivnosti predstavljaju važan korak ka jačanju uloge opštine u procesu evropskih integracija i stvaranju održivih osnova za dugoročni razvoj lokalne zajednice u skladu sa evropskim standardima i praksama:

-Izrada i pisanje obaveznih segmenata projekata Modul 1 održan 2-4 april 2025. i Modul 2 održan 8-9 april 2025. Obuku je realizovao Goran Đurović, ekspert za jačanje kapaciteta na projektu Opštine za EU.

-Komunikacioni trening održan 10. i 25. aprila 2025. Stručni tim je bio zadužen za koordinaciju i realizaciju obuka: Branka Mračević, Goran Đurović i Ana Palibrk.

-Trening: Organizacija događaja održan je 27. aprila 2025. Stručni tim je bio zadužen za koordinaciju i realizaciju obuka.

- Konferencija za članove Tematske mreže za ekologiju, održivi razvoj i razvoj sjevera „Opštine za EU – Uticaj evropskih integracija na lokalne samouprave u oblasti zaštite životne sredine“, održana 4. juna 2025. u hotelu Hilton u Podgorici .

- Sastanak Mreže opštinskih projekt menadžera, održan 18. i 19. juna u hotelu Kings Park u Podgorici.

-Prvi radni sastanak Tematske mreže za ekologiju, održivi razvoj i razvoj sjevera održan je 30. septembra 2025. Govornici Ilinka Alorić, Branka Milašinović, Sanela Metjahić iz MERS-a, Ana Stanišić Vrbica iz Delegacije EU i Sanja Živković iz Zajednice opština.

-Trening klinika: priprema Koncept note za prekogranični program Crna Gora-Albanija sa Brankom Mračević, Goranom Đurovićem i Darkom Mrvaljevićem održan je 7. i 8. oktobra 2025. godine.

-Finansijski menadžment projekata koji su podržani iz fondova Evropske unije vodila je Kana Tomašević, načelnica prvog nivoa kontrole za projekte koji se finansiraju iz EU fondova-Ministarstvo finansija i Goran Đurović, ekspert za jačanje kapaciteta na projektu Opštine za EU. Obuka je održana 26. septembra 2025. godine.

-Prvi radni sastanak Mreže opštinskih projekt menadžera sa predavačima Goranom Đurovićem, Borkom Lješević, Danijelom Anđić, Mariom Ringovim i Darkom Mrvaljevićem.

- Sastanak Radne grupe za prikupljanje podataka o donatorskim projektima, sastanak održan 17. novembra, na sastanku su prisustvovali Zorana Marković i Branka Mračević.

- Priprema projektnih predloga za program Horizon Europe održana je 19. i 20. novembra 2025. godine u Petrovcu. Predavači Goran Đurović i Mario Ringov.

- *Managing an URBACT Network i Managing costs and reporting progress* održan 18. decembra 2025. godine, predavač Borka Lješević.

Služba za EU integracije bila je i dio sljedećih obuka, sastanaka i konferencija:

-Obuka Komisije za ocjenu ponuda radova u Opštinama Kolašin i Rožaje 7. marta 2025. godine predavač Srđan Topavlović – iz projekta PPFa.

- Konferencija na temu *Unapređivanje upravljanja čvrstim otpadom*, koja je održana u Kolašinu, 20. i 21. marta, u okviru projekta *Prekogranični zeleni dogovor*, koji finansira Evropska unija.

- Radni sastanak povodom projekta LEAD2Growth – Community-Led Rural Development and Growth Initiative, koji kofinansiraju Evropska unija i Ministarstvo javne uprave Crne Gore, a realizuje se u periodu od 1. aprila 2025. do 31. marta 2028. godine, održan je 9. jula.

-Obuka na temu sprovođenja grant ugovora i Obuka na temu pripreme budžeta za grant ugovore koje su se održale 8, 9. i 10. septembra 2025. godine.

-Konstitutivna sjednica Koordinacionog tijela za UNESCO rezervat biosfere „Sliv rijeke Tare“, održana je 16. oktobra u Podgorici.

- Radni sastanak – priprema projektne prijave u okviru IPA III CBC BiH–Crna Gora održan je 14. novembar 2025. godine u Opštini Rogatica, Bosna i Hercegovina.

- Online sastanak Koordinacionog tijela za MAB Basen rijeke Tare održan je 5. decembar 2025. godine.

Projekat „Opštine za EU – Osnaživanje lokalnih zajednica u procesu evropskih integracija Crne Gore“ je u svakoj opštini uspostavio informativni kutak „EU i tačka“, kao stalno mjesto informisanja, savjetovanja i razmjene znanja o procesu evropskih integracija. Na ovaj način obezbijeđeno je da kako lokalne samouprave, tako i građani, imaju lak i direktan pristup relevantnim informacijama, edukativnim materijalima i stručnoj podršci, čime se doprinosi boljem razumijevanju i primjeni evropskih politika u svakodnevnom životu. Informativni kutak ima važnu ulogu u približavanju Evropske unije lokalnim zajednicama, jačanju transparentnosti i podsticanju aktivnog učešća građana u evropskim procesima.

U opštini Kolašin, informativni kutak „EU i tačka“ zvanično je otvoren 7. maja 2025. godine i od tada predstavlja centralno mjesto za informisanje građana o mogućnostima koje nude programi i fondovi Evropske unije, kao i o značaju evropskih integracija za lokalni razvoj i unapređenje kvaliteta života u zajednici.

OBILJEŽAVANJE DANA EVROPE U KOLAŠINU – Trka „Biogradska gora vertikal“

Dan Evrope ove godine obilježen je sportskim događajem „**Biogradska gora vertikal**“, koji je održan u Nacionalnom parku Biogradska gora. Ovaj jedinstveni sportsko-rekreativni događaj okupio je više od 40 učesnika iz različitih krajeva Crne Gore i regiona, koji su se takmičili u tri dužine devet kilometara kroz netaknutu prašumu jednog od najstarijih nacionalnih parkova u Evropi.

Događaj je imao za cilj promociju zdravih stilova života, fizičke aktivnosti i ekološke svijesti, kao i približavanje evropskih vrijednosti građanima kroz sport, prirodu i zajedništvo.

Svečano otvaranje Dana Evrope i trke „Biogradska gora vertikal“ upriličio je ambasador Slovačke Republike u Crnoj Gori, Boris Gandel.

Obilježavanje Dana Evrope u Kolašinu dio je šire manifestacije Mjeseca Evrope, koji se tokom maja realizuje u svim crnogorskim opštinama kroz niz kulturnih, sportskih, ekoloških i edukativnih događaja. Trka „Biogradska gora vertikal“ simbolično je označila početak ovogodišnje proslave, ističući zajedništvo, istrajnost i predanost kao ključne vrijednosti uspješnog evropskog puta Crne Gore.

PROJEKAT „Turizam za budućnost“

Opština Kolašin u partnerstvu sa Prishtina REA, IPER i Đeravica, od 15. juna 2023. do 15. juna 2025. godine implementirala je projekat “**Turizam za budućnost**“ u okviru Prekogranične saradnje Crna Gora-Kosovo 2014-2020 (Ugovor br. CFCU/MNE/234).

Opšti cilj projekta je doprinos razvoju prekogranične turističke privrede kroz povećanje održivog turističkog modela, zelenog ključa i ekoloških standarda, konkurentnosti i privlačnosti prema zajedničkom modelu umrežavanja i promocije. Projekat ima za cilj da promovise učešće malih i srednjih preduzeća koji ciljaju na sisteme sertifikacije EU, posebno na EU Ecolabel i EMAS. Predviđena finansijska podrška namijenjena je prilagođavanju usaglašenosti neophodnim za traženje relevantnih i ostvarivih šema sertifikacije, uključujući troškove sertifikacije ili standardizacije. Sprovedenjem planiranih aktivnosti na projektu će se:

- 1) Povećati održivo efektivno upravljanje sistemom ekoturizma na prekograničnom području imajući u vidu pitanja životne sredine, socio-ekonomske, kvalitetne, zdravstvene i bezbednosne probleme,
- 2) Povećati društvene i ekonomske koristi za lokalnu zajednicu i smanjiti negativne uticaje, u ključnom smislu zapošljavanja lokalnog stanovništva, podržavajući lokalne inicijative i mogućnosti lokalnih preduzetnika da dopune sistem eko razvoja,
- 3) Povećati koristi za kulturno nasljeđe, životnu sredinu, prirodno nasljeđe, energiju, prirodne proizvode i interakciju između turista i divljih životinja kao dodavanja vrijednosti ekoturizmu i objedinjavanja ove turističke veze,
- 4) Povećati modernizacija i interakcija na međunarodnom tržištu.

U decembru 2024. godine, u okviru projekta Turizam za budućnost, 4 smeštajne jedinice iz opštine Kolašin dobilo je **International Eco-Label Standard sertifikate** nakon uspješnog ispunjavanja kriterijuma za sertifikaciju. Ova inicijativa, koju u okviru IPA instrumenta sprovodila Priština REA i njeni konzorcijumski partneri, predstavlja veliku prekretnicu u promovisanju održivih turističkih praksi u regionu. Sertifikacija je uslijedila nakon nekoliko mjeseci implementacije i prilagođavanja na osnovu preporuka revizora održivosti stvarajući put za ekološki odgovorniju turističku industriju u obje zemlje.

U januaru 2025. godine, Eco label sertifikati su dodijeljeni za 4 predstavnika turističkih objekata iz opštine Kolašin (Dream House Hotel, Koliba kod Begija, Apartmani Mirović i Etno selo Bijeli potok). Nakon sertifikacije, sprovedeno je istraživanje kako bi se procenio uticaj Ekološke oznake na ova preduzeća. Odgovori pružaju dragocjen pregled i uočene su mjerljive promjene koje proizilaze iz sertifikacije. Najznačajnije, većina ispitanika prijavila je blagi porast rezervacija otkako je postala sertifikovana. Iako nijesu svi doživjeli značajan porast, opšti trend ukazuje na pozitivnu korelaciju između sertifikacije i povećanog interesovanja potencijalnih gostiju. Nekoliko smještaja takođe je primijetilo skroman porast direktnih upita, kao što su telefonski pozivi i e-pošta, što ukazuje na rastuću svijest gostiju i radoznalost o održivim ponudama.

Sertifikacija Eko oznake u okviru projekta "Turizam za budućnost" počela je da pokazuje pozitivne rezultate za izdavaoce smještaja. Ovi rani rezultati ukazuju na to da sertifikacija može biti dragocjeno sredstvo za podsticanje odgovornog turizma. Proširenje ove inicijative na više

preduzeća moglo bi dodatno podržati Kolašin i širi region da postanu održivija i ekološki prihvatljivija destinacija.

Eco Trail: Kolašin – Rožaje – Kula – Peć, održan 12. i 13. aprila 2025. godine, bio je pažljivo odabrana prekogranična inicijativa osmišljena da podstakne regionalnu saradnju kroz održive turističke prakse. U organizaciji Opštine Kolašin, događaj je okupio 15 učesnika iz Crne Gore, uključujući turističke profesionalce, predstavnike lokalne samouprave, vodiče i kulturne aktere. Inicijativa je bila promovisanje eko-turizma kao sredstva za ekonomski razvoj i očuvanje kulture Zapadnog Balkana.

Koncept **Eco Trail** događaja počiva na principima ekološke odgovornosti, autentičnosti i putovanja bez velikog uticaja na životnu sredinu. Fokusirajući se na ruralna područja, prirodne znamenitosti i baštine, ova staza čiji je cilj bio da skrene pažnju na manje poznate destinacije i pokaže kako zajednice mogu imati koristi od održivog turizma bez ugrožavanja njihovog kulturnog identiteta ili prirodnih resursa. Izabrana ruta, koja se proteže od Kolašina u Crnoj Gori, kroz etnički raznoliki region Rožaja i Berana, sve do kulturnih i duhovnih središta Peći na Kosovu, izabrana je da naglasi duboku istorijsku, geografsku i kulturnu vezu između dvije zemlje. Učesnici su imali priliku da istražuju tradicionalna domaćinstva, vjerske spomenike, prirodne izvore, planinske vidikovce i ruralna naselja, doživljavajući holistički pristup životu u pograničnim područjima. Pored istraživanja, **Eco Trail** događaj je služio kao platforma za dijalog i razmjenu. Stvarajući nove veze između zainteresovanih strana u turizmu, podstaknuvši kulturnu baštinu i otvorivši puteve za buduće zajedničke turističke inicijative. Svaka posjećena destinacija bila je više od običnog mjesta za posjetu; bio je to susret – sa pejzažima, sa pričama, sa ljudima i sa zajedničkim istorijama koje su prevazilazile nacionalne granice.

Integrišući gastronomska iskustva, aktivnosti na otvorenom (kao što su planinarenje i vožnja biciklom), i posjetu kulturnim znamenitostima, događaj je pružio potpuno i impresivno iskustvo ukorijenjeno u vrijednostima održivosti i turizma u zajednici. Inicijativa je takođe podržala lokalne proizvođače - kao što su pčelari, zanatlije i porodični smještaj – koji su vitalni nosioci regionalnog identiteta i tradicije.

Uspjeh **Eco Trail** događaja potvrdio je ogroman potencijal za prekogranični turizam na Zapadnom Balkanu. Pokazao je kako zajednički ekološki i kulturni resursi mogu biti promovisani kroz razmjenu iskustva koja ujedinjuju, obrazuju i inspirišu.

Tokom 2025. godine, Opština Kolašin je nastavila sa aktivnim angažmanom u međunarodnim projektima, s ciljem unapređenja lokalne infrastrukture, valorizacije kulturno-istorijskog naslijeđa i zaštite životne sredine. U okviru programa Interreg IPA Adrion 2021-2027, aplicirala je sa značajnim projektima:

PROJEKAT „Wifi4WB“

U okviru projekta EU4Digital – Faza I, koji finansiraju Evropska unija i Vlada Savezne Republike Njemačke, aplicirano je za implementaciju WiFi4WB inicijative, s ciljem unapređenja digitalne infrastrukture i dostupnosti interneta u jedinicama lokalne samouprave na području Zapadnog Balkana. Ukupan budžet projekta iznosi 16.150.000 EUR, a period realizacije obuhvata vremenski okvir od septembra 2024. do augusta 2027. godine.

Predmet aplikacije odnosio se na uspostavljanje do 500 besplatnih javnih Wi-Fi mreža u opštinama i gradovima Zapadnog Balkana, uključujući Albaniju, Bosnu i Hercegovinu, Kosovo, Crnu Goru, Sjevernu Makedoniju i Srbiju. Inicijativa je osmišljena kao regionalno proširenje programa WiFi4EU, koji je prethodno uspješno implementiran u državama članicama Evropske unije i obuhvatio više od 7.000 opština.

Kroz WiFi4WB inicijativu planirana je centralizovana nabavka internet provajdera, koju sprovodi GIZ, pri čemu je postupak nabavke podijeljen u šest lotova, po jedan za svaku. Na osnovu sprovedenog postupka, definisan je broj planiranih Wi-Fi mreža, pri čemu je za Crnu Goru predviđena instalacija ukupno 22 javne Wi-Fi mreže, dok je za realizaciju tog lota izabran telekom operater One Montenegro.

Aplikacija je obuhvatila obezbjeđivanje kompletnog paketa podrške za opštine učesnice, koji uključuje nabavku i instalaciju Wi-Fi opreme, pri čemu opštine postaju vlasnici opreme po završetku procesa primopredaje. Takođe su planirani pokrivanje troškova instalacije, kao i finansiranje mjesečnih troškova internet konekcije u trajanju od 18 mjeseci, uz dvogodišnji testni period rada mreže.

Dodatno, aplikacijom je predviđena mogućnost nastavka i proširenja inicijative kroz narednu fazu projekta, koja bi se obezbijedila dodatna sredstva za uspostavljanje novih Wi-Fi mreža, kao i produženje perioda finansiranja internet konekcije i održavanja opreme za dodatnih 18 mjeseci. Nakon isteka tog perioda, odgovornost za dalje održavanje i funkcionisanje mreža prelazi na opštine korisnice. Ovim pristupom, WiFi4WB inicijativa doprinosi jačanju digitalne inkluzije, poboljšanju pristupa javnim digitalnim uslugama i unapređenju kvaliteta života građana u lokalnim zajednicama Zapadnog Balkana. Opština Kolašin je dobila projekat, a instalacija opreme se očekuje u narednom periodu.

PROJEKAT „URBACT – CityLake“

Opština Kolašin je, zajedno sa partnerima iz Italije, Estonije, Grčke, Španije, Moldavije, Portugala i Ukrajine, uspješno aplicirala sa projektom „CityLake“ u okviru **URBACT IV** programa. URBACT IV je evropski program međuregionalne saradnje koji promovise integrisani i održivi urbani razvoj i pomaže gradovima i opštinama da zajedno uče, planiraju i unapređuju lokalne politike. Projekat je zvanično počeo 1. novembra 2025. godine i realizovaće se u periodu od dvije i po godine. Ukupan budžet projekta iznosi 750.000,00 EUR, od toga budžet Opštine Kolašin iznosi 74.750,00 EUR.

Opšti cilj projekta CityLake je unapređenje zaštite jezerskih ekosistema i održivo upravljanje vodnim resursima kroz primjenu integrisanih, participativnih i ponovljivih modela upravljanja. Projekat se zasniva na transferu i prilagođavanju dobre prakse „Ugovora o jezeru Cusio“ iz Borgomanera (Italija), koji predstavlja uspješan primjer saradnje između lokalnih vlasti, naučnih institucija, civilnog društva i turističkog sektora u cilju dugoročne zaštite jezera. Projekat ima jasnu misiju – zaštitu jezerskih ekosistema i odgovorno upravljanje vodnim resursima. Ovaj model nudi holistički pristup koji balansira očuvanje prirodnih resursa sa teritorijalnim i ekonomskim razvojem, integriše monitoring životne sredine sa lokalnim inicijativama i jača međusektorsku saradnju. Kao takav, predstavlja prenosivo rješenje primjenjivo u urbanim i prirodnim sredinama gdje su ekosistemi pod povećanim pritiscima.

Prenos dobre prakse „Ugovora o jezeru Cusio“ na područje Biogradskog jezera omogućiće Opštini Kolašin primjenu strukturiranog i dokazanog okvira za rješavanje lokalnih izazova u oblasti zaštite životne sredine i održivog razvoja. Ključni očekivani efekti uključuju:

- Uspostavljanje formalne platforme za saradnju, kroz okupljanje lokalne samouprave, uprave Nacionalnog parka, javnih preduzeća, privatnog sektora i organizacija civilnog društva u jedinstven, koordinisan model upravljanja;
- Balansiranje zaštite prirode i ekonomskog razvoja, kroz dizajniranje održivih turističkih modela koji doprinose očuvanju jezera, uz istovremenu podršku lokalnoj ekonomiji;
- Uvođenje participativnih alata upravljanja, uključujući javne konsultacije, mapiranje zainteresovanih strana i zajedničko planiranje aktivnosti, čime se jača lokalno vlasništvo, ekološka svijest i međusobno povjerenje;
- Unapređenje monitoringa životne sredine, kroz uvođenje redovnog praćenja stanja ekosistema i procjene uticaja, uz uključivanje naučnih institucija, univerziteta i organizacija za zaštitu životne sredine;
- Lakši pristup izvorima finansiranja, jer strukturirani model „Ugovora o jezeru“ predstavlja jasan, dugoročan i koordinisan okvir, u skladu sa zahtjevima EU;

Opština Kolašin iskazuje snažnu posvećenost učešću u projektu CityLake, prepoznajući urgentnu potrebu za dugoročnom zaštitom Biogradskog jezera, jednog od najvrednijih prirodnih područja u Crnoj Gori i dijela jedne od posljednjih prašuma u Evropi.

Sve veći pritisci turizma, klimatskih promjena i fragmentiranih lokalnih inicijativa zahtijevaju integrisan i inkluzivan model upravljanja. Iskustva Borgomanera i jezera Orta predstavljaju provjeren put ka održivom i strukturiranom odgovoru na ove izazove. Učešćem u projektu, Kolašin ima za cilj da unaprijedi lokalnu saradnju, usvoji inovativne alate upravljanja i osigura balans između zaštite životne sredine i održivog ekonomskog razvoja. Dodatno, prethodno iskustvo Opštine Kolašin u realizaciji projekata finansiranih iz EU fondova u oblastima zapošljavanja, turizma i upravljanja životnom sredinom potvrđuje institucionalne kapacitete za uspješno sprovođenje međunarodnih inicijativa i aktivno učešće u razmjeni znanja unutar partnerske mreže.

PRIJAVA ZA PILOT PROJEKAT U OKVIRU PATH4MED NA TEMU „Evaluation of landfill data – roadmap for improvement of waste management program and compliance with EU standards”

Opština Kolašin se uključila kao jedna od pilot opština u okviru EU projekta Path4Med, koji se finansira kroz program Horizon Europe i usmjeren je na podršku lokalnim samoupravama u oblasti zaštite životne sredine i usklađivanja sa politikama Evropske unije, posebno u okviru Poglavlja 27 – Zaštita životne sredine. Učešće Opštine Kolašin u ovom projektu predstavlja značajan korak ka jačanju kapaciteta lokalne samouprave za planiranje i implementaciju mjera održivog razvoja.

Gđa Miroslava Kastratović Tirkajla, ekspertkinja za Poglavlje 27, predložila je niz projektnih ideja prilagođenih potrebama i razvojnim prioritetima lokalnih samouprava, a koje su u skladu sa ciljevima Path4Med projekta. Opština Kolašin je, iskazala interesovanje da bude pilot opština za projekat koji se odnosi na oblast upravljanja otpadom, tačnije za temu „Evaluation of landfill data – roadmap for improvement of waste management program and compliance with EU standards”. Predloženi pilot-projekat usmjeren je na unaprjeđenje upravljanja otpadom i bezbjedne upotrebe pesticida u Crnoj Gori, kroz uspostavljanje pouzdane baze podataka i sistema monitoringa u skladu sa važećim EU regulativama. Projekat predviđa izradu sveobuhvatnog popisa deponija sa procjenom njihovog stanja, uz fokus na uticaje na životnu sredinu kroz analize zemljišta i voda, kao i evaluaciju tehničkih i ljudskih kapaciteta relevantnih institucija. U okviru projekta definisali bi se ključni parametri za monitoring životne sredine, identifikovale prioritete lokacije za

praćenje kvaliteta vazduha, vode i zemljišta, te predložile sanacione mjere i modeli upravljanja deponijama u skladu sa standardima Evropske unije. Poseban segment projekta odnosi se na analizu tržišta pesticida u Crnoj Gori, uključujući identifikaciju vrsta i količina pesticida u upotrebi, kako legalnih tako i ilegalnih, te procjenu njihovog uticaja na životnu sredinu i zdravlje ljudi. Projekat takođe obuhvata organizaciju ciljanih obuka za učesnike u lancu distribucije i primjene pesticida, sa ciljem unapređenja znanja o pravilnoj upotrebi, zaštitnim mjerama i održivim praksama.

Opština Kolašin je prepoznala Path4Med kao priliku za unapređenje lokalnih politika i praksi u oblasti zaštite životne sredine. Učešćem u ovom projektu, Opština Kolašin doprinosi testiranju inovativnih rješenja i modela u oblasti zaštite životne sredine, kao i razmjeni znanja i iskustava sa drugim lokalnim samoupravama, u cilju dugoročnog unapređenja kvaliteta života i održivog razvoja na lokalnom nivou.

EKO FOND

U cilju realizacije ciljeva i mjera propisanih Državnim planom upravljanja otpadom Crne Gore, u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom, te radi uspostavljanja cjelovitog i funkcionalnog sistema upravljanja otpadom, Fond za zaštitu životne sredine je nakon raspisanih javnih konkursa koji su bili usmjereni na podsticanje mjera sprječavanja nastanka otpada i unapređenje sistema odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, sa ciljem uspostavljanja kvalitetnijeg, dugoročno održivog i ekonomski efikasnog sistema upravljanja otpadom, odobrio sredstva lokalnoj samoupravi za nabavku komunalne opreme namijenjene unapređenju sprovođenja mjera sprječavanja nastanka otpada i efikasnijeg odvoženja komunalnog otpada u toku 2024. Dok je sprovođenje istih bilo tokom 2025.godine. U okviru realizacije projekata, izvršena je nabavka i postavljanje kontejnera za odvojeno sakupljanje otpada, kao i nabavka specijalizovanih komunalnih vozila, koja su stavljena u operativnu upotrebu.

Realizacijom ovih aktivnosti unaprijeđen je kvalitet i efikasnost usluga sakupljanja i transporta komunalnog otpada, uspostavljen je i ojačan sistem upravljanja otpadom u lokalnoj samoupravi, te je dat značajan doprinos implementaciji Lokalnih planova upravljanja otpadom.

Opštini Kolašin odobreni su sledeći projekti, dok je, takođe u ime DOO "Komunalno" Kolašin podržan jedan projekat:

PROJEKAT: Unapređenje sistema odvojenog prikupljanja i transporta otpada u opštini Kolašin

U okviru realizacije projekta uspješno je nabavljena autosmećara i puštena u operativni rad, čime je ostvaren opšti cilj projekta – doprinos održivom planiranju zaštite životne sredine i promociji biološke raznolikosti kroz unapređenje tehničkih kapaciteta javnog komunalnog preduzeća.

Realizacijom projektnih aktivnosti već je došlo do značajnog poboljšanja kvaliteta usluga koje pruža komunalno preduzeće, budući da je unapređenjem tehničkih kapaciteta omogućeno

efikasnije odgovaranje na izazove u oblasti sakupljanja i odlaganja komunalnog otpada, kao i obavljanja drugih poslova iz njegove nadležnosti. Time su stvoreni uslovi za održivije planiranje i upravljanje životnom sredinom na teritoriji opštine Kolašin, s obzirom na to da komunalni otpad negativno utiče na prirodu, zagađuje osnovne elemente životne sredine (voda, vazduh i kopno) i doprinosi globalnom zagrijavanju.

Specifični cilj projekta – poboljšanje efikasnosti javnog komunalnog preduzeća – ostvaren je nabavkom tehničke opreme za sakupljanje komunalnog otpada iz polupodzemnih kontejnera koji se nalaze u okviru velikih hotelskih kompleksa, Ski centra 1600, kao i sa postojećih i budućih javnih lokacija na teritoriji opštine Kolašin.

U okviru projekta nabavljena je autosmećara zapremine 16 m³, za čiju je nabavku opredijeljeno 64.800,00 EUR iz sredstava Eko fonda. Ova sredstva iskorišćena su kao učešće za lizing, imajući u vidu da ukupna vrijednost vozila značajno premašuje iznos odobrenih sredstava. Nabavkom i stavljanjem vozila u funkciju značajno su unaprijeđeni kapaciteti komunalnog preduzeća za efikasno i bezbjedno sakupljanje otpada, naročito iz sistema polupodzemnih kontejnera.

Lokalno javno komunalno preduzeće pokazalo je visok stepen motivisanosti i aktivno učešće u sprovođenju projektnih aktivnosti, imajući u vidu da je realizacijom projekta riješen dio dugogodišnjih problema u oblasti tehničke opremljenosti, čime su stvoreni preduslovi za njegovu dugoročnu održivost.

Stavljanjem autosmećare u funkciju smanjena je količina otpada koja završava u koritima rijeka i njihovom neposrednom okruženju, čime je ostvaren značajan pozitivan efekat na zaštitu životne sredine. Istovremeno, lokalna samouprava je sprovođenjem projekta ispunila zakonske obaveze u oblasti održivog upravljanja komunalnim otpadom.

Iako je projekat realizovan na lokalnom nivou, njegovi rezultati imaju potencijal za primjenu i u drugim jedinicama lokalne samouprave, čime projekat dobija širi, nacionalni značaj i predstavlja primjer dobre prakse u oblasti upravljanja komunalnim otpadom.

PROJEKAT: Unapređenje sistema odvojenog prikupljanja otpada kroz nabavku polupodzemnih kontejnera

U okviru realizacije projekta uspješno je izvršena nabavka, postavljanje i puštanje u upotrebu polupodzemnih kontejnera za sakupljanje komunalnog otpada na teritoriji opštine Kolašin. Cilj projekta bio je efikasnije i kvalitetnije održavanje higijene na javnim površinama, kao i primjene savremenih tehnologija u sistemu sakupljanja komunalnog otpada. Ukupan iznos odobrenih sredstava na ovom javnom konkursu iznosio je 48.593,60 EUR.

Implementacijom ovog savremenog tehnološkog rješenja, Kolašin se pridružio grupi evropskih gradova koji primjenjuju napredne sisteme upravljanja komunalnim otpadom. Polupodzemni kontejneri pokazali su višestruke prednosti u praksi, posebno imajući u vidu da jedan polupodzemni kontejner zamjenjuje grupu od tri do pet kontejnera zapremine 1,1 m³. Na ovaj način postignut je viši stepen higijene, zaštite zdravlja i životne sredine, uz znatno smanjenje otpada rasutog oko kontejnera i eliminaciju neprijatnih mirisa.

Dosadašnja primjena ovih kontejnera doprinijela je smanjenju neprijatnih mirisa, buke prilikom pražnjenja, potrebne površine za odlaganje otpada, vremena pražnjenja i broja odvoženja otpada. Takođe su smanjeni emisija štetnih gasova, ugljenični otisak, rizik od vandalizma, štete usljed elementarnih nepogoda, kao i prisutnost životinja i mogućnost pretrpavanja kontejnera. Istovremeno, povećani su vremenski periodi između odvoza otpada, količina i kvalitet prikupljenog otpada, nivo higijene, efikasnost rada komunalnog preduzeća, bezbjednost odlaganja otpada, kao i estetski kvalitet javnog prostora. Posebno je značajna i veća dostupnost kontejnera osobama sa invaliditetom, kao i mogućnost kontrole i selekcije otpada.

Realizacija projekta oslonila se i na pozitivna iskustva crnogorskih gradova poput Podgorice, Nikšića, Bijelog Polja, Bara i Ulcinja, koji su već ostvarili vidljive rezultate u uspostavljanju sistema odvojenog sakupljanja otpada kroz primjenu polupodzemnih kontejnera. Na ovaj način Kolašin je započeo proces uvođenja savremenih rješenja u upravljanju komunalnim otpadom, što je u skladu sa strateškom orijentacijom opštine ka razvoju turizma i proizvodnji zdrave hrane.

Kroz unapređenje tehničkih kapaciteta javnog komunalnog preduzeća dat je značajan doprinos održivom planiranju zaštite životne sredine. Realizacijom projektnih aktivnosti poboljšan je kvalitet usluga koje pruža komunalno preduzeće, omogućeno efikasnije odgovaranje na izazove u sakupljanju i odlaganju otpada, kao i kvalitetnije obavljanje ostalih poslova iz njegove nadležnosti. Time su stvoreni uslovi za održivije upravljanje životnom sredinom na teritoriji opštine Kolašin, imajući u vidu negativne uticaje komunalnog otpada na vodu, vazduh, zemljište i klimatske promjene.

U okviru projekta postavljeno je ukupno dvanaest polupodzemnih kontejnera na dvanaest novih lokacija u užem gradskom jezgru, u blizini stambenih zgrada i većih trgovačkih objekata. U pripreмноj fazi projekta izrađen je Elaborat o lokacijama, čime je obezbijeđeno plansko i funkcionalno postavljanje kontejnera.

Nabavkom i stavljanjem u funkciju 12 polupodzemnih kontejnera stvoreni su uslovi za bolje održavanje zelenih i javnih površina, kao i prostora oko samih kontejnera. Time su značajno

zmanjeni problemi koji su ranije postojali usljed rasipanja otpada iz kontejnera manjeg kapaciteta, čime je unaprijeđen ukupni izgled grada i kvalitet života građana.

PROJEKAT: Unapređenje sistema održavanja gradske čistoće kroz nabavku kombinovane mašine za pranje ulica

U okviru realizacije projekta uspješno je nabavljena i puštena u rad kombinovana mašina. Ukupan iznos odobrenih sredstava na ovom javnom konkursu iznosio je 40.560,00 EUR.

Opšti cilj projekta usmjeren je ka održivom planiranju zaštite životne sredine i promociji biološke raznolikosti kroz unapređenje tehničkih kapaciteta javnog komunalnog preduzeća.

Realizacijom projektnih aktivnosti unaprijeđen je kvalitet usluga koje pruža javno komunalno preduzeće, jer je jačanjem tehničkih kapaciteta omogućeno efikasnije reagovanje na izazove koji proizilaze iz povećanog tranzitnog saobraćaja kroz opštinu Kolašin. Time su stvoreni preduslovi za redovno i kvalitetno održavanje čistoće javnih površina, kao i za unapređenje ukupnog stanja životne sredine.

Specifični cilj projekta – poboljšanje efikasnosti javnog komunalnog preduzeća – ostvaren je nabavkom tehničke opreme za pranje i čišćenje ulica na teritoriji opštine Kolašin. Sprovedenjem projekta lokalna samouprava ispunila je svoje zakonske obaveze u oblasti zaštite životne sredine i održavanja komunalne infrastrukture.

Nabavkom kombinovane mašine, za koju su sredstva u iznosu od 41.040,00 EUR obezbijeđena putem javnog konkursa apliciranjem u ime DOO „Komunalno“ Kolašin, stvoreni su uslovi za unapređenje održavanja čistoće ne samo gradskih saobraćajnica i javnih površina, već i rječnih korita.

Kombinovana mašina objedinjuje funkcije, što je omogućilo efikasnije obavljanje komunalnih poslova uz smanjenje potrebe za manuelnim radom i angažovanjem više različitih vozila. Time su smanjeni operativni troškovi, povećana produktivnost zaposlenih i obezbijeđen brži odgovor na vanredne situacije, poput iznenadnih padavina, poplava ili povećanog prisustva otpada.

Stavljanjem ove mašine u funkciju unaprijeđen je estetski izgled grada, čime je povećano zadovoljstvo građana i dodatno unaprijeđena atraktivnost Kolašina kao turističke destinacije. Čist i uređen javni prostor predstavlja važan faktor za razvoj turizma i stvaranje povoljnog ambijenta za potencijalne investitore.

Nabavka i stavljanje u rad kombinovane mašine predstavlja značajan iskorak ka unapređenju komunalnih usluga, očuvanju životne sredine i poboljšanju kvaliteta života građana opštine Kolašin, u skladu sa principima održivog razvoja.

Tokom 2025. godine realizovan je projekat projektovanje, uređenje i održavanje zelenih površina čija su sredstava jedinicama lokalne samouprave odobrena od starne Eko fond-a u iznosu od 50.000,00 EUR.

PROJEKAT: Projekat pejzažnog uređenja dijela priobalnog području rijeke Tare u Opštini Kolašin

U okviru realizacije projekta uspješno je izvršena nabavka i sadnja planiranih sadnica, čime su u potpunosti realizovane projektne aktivnosti ozelenjavanja urbanog područja opštine Kolašin. Projekat je imao za cilj unapređenje otpornosti urbanog prostora kroz povezivanje zelenih i plavih područja, u skladu sa savremenim evropskim pristupima održivom razvoju gradova.

Glavni cilj projekta – ozelenjavanje kao put ka otpornosti urbanog područja grada Kolašina – ostvaren je kroz uređenje zelene površine u priobalnom području rijeke Tare, čime je doprinijeto unapređenju kvaliteta životne sredine i poboljšanju uslova života građana i posjetilaca. Realizacija projekta usklađena je sa strateškim ciljevima Opštine Kolašin i relevantnim evropskim dokumentima koji promovišu povezivanje „zelenih“ i „plavih“ površina u urbanim sredinama.

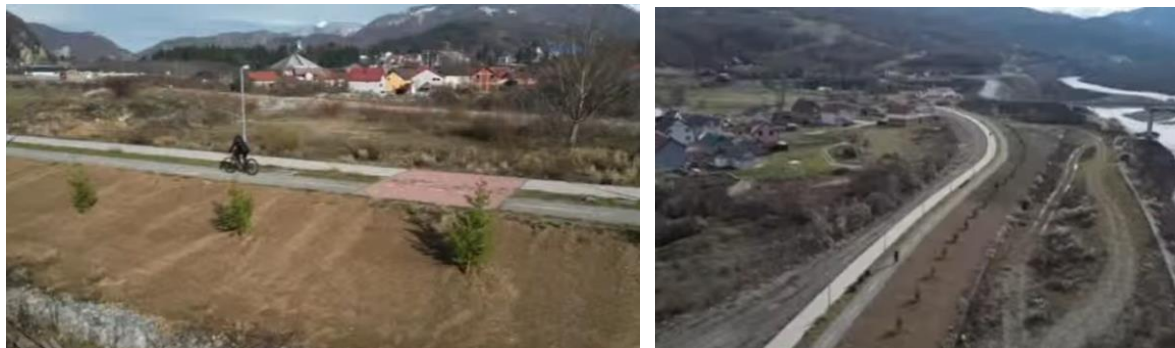
Uređenje predmetne zelene površine sprovedeno je u skladu sa planskom dokumentacijom, urbanističko-tehničkim uslovima i tehničkim projektom pripremljenim u fazi apliciranja za ovaj javni poziv. Izbor sadnog materijala prilagođen je uslovima staništa i planiranoj namjeni prostora, pri čemu su korišćene kvalitetne, rasadnički odnjegovane i reprezentativne sadnice. Poseban akcenat stavljen je na primjenu autohtonih vrsta drveća, grmlja i prizemnog rastinja, čime je očuvan prirodni karakter prostora i unaprijeđena biološka raznolikost.

Kompozicionim rješenjem zelenih površina postignut je prepoznatljiv vizuelni identitet lokacije, uz usklađivanje forme, strukture i kolorita zelenila sa namjenom prostora. Na ovaj način unaprijeđen je estetski izgled priobalnog pojasa rijeke Tare, koji se nalazi u neposrednoj blizini glavne magistrale i predstavlja značajnu prirodnu barijeru od emisija štetnih gasova i buke. Realizacijom projekta doprinijelo se uređenju priobalnog pojasa koji prethodno nije bio u reprezentativnom stanju, uz istovremeno očuvanje postojećih prirodnih i pejzažnih vrijednosti.

S obzirom na to da se lokacija nalazi u sportsko-rekreativnoj zoni uz novoizgrađeno šetalište, koje građani intenzivno koriste, realizovane aktivnosti omogućile su potpunu funkcionalnost i kultivisanost prostora u skladu sa njegovom planiranom namjenom. Projekat je takođe obuhvatio

sanaciju i unapređenje postojećih zelenih površina, kao i očuvanje i poboljšanje pejzažnih karakteristika, bez narušavanja postojećeg kvaliteta životne sredine.

Realizacijom projekta ozelenjavanja značajno je unaprijeđena otpornost urbanog područja opštine Kolašin na negativne efekte klimatskih promjena, smanjen je pritisak urbanizacije na prirodni prostor i dat doprinos dugoročnom održivom razvoju, u skladu sa vizijom umjerenog i kontrolisanog razvoja opštine Kolašin.

Eko fond je tokom 2025. godine raspisao i **Javni konkursa za sufinansiranje mjera energetske efikasnosti za fizička lica koji pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu i seoskom domaćinstvu.** Predmet javnog konkursa je dodjela bespovratnih finansijskih sredstava (**500.000,00 EUR**) za realizaciju mjera energetske efikasnosti u okviru Programa za podsticanje energetske efikasnosti u objektima koji pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu i seoskom domaćinstvu. Ovim konkursom predviđena je dodjela bespovratnih sredstava za implementaciju jedne ili više mjera: ugradnja termoizolacije na fasadi stambenog objekta, ugradnja termoizolacije na fasadi stambenog objekta na međuspratnoj konstrukciji prema negrijanom tavanu ili podrumu, ugradnja energetski efikasne fasadne stolarije, ugradnja sistema za grijanje na moderne oblike biomase, ugradnja split/multisplit sistema za grijanje/hlađenje objekta, ugradnja visokoefikasnih toplotnih pumpi za grijanje objekta, ugradnja solarnih sistema za zagrijavanje vode, ugradnja fotonaponskih sistema za proizvodnju električne energije za sopstvene potrebe (on grid / off grid). Konkurs je otvoren od novembra 2024. godine, Služba za evropske integracije je pomagala građanima i davala im potrebne obrasce za konkurs, davala im smjernice u popunjavanju prijavnih obrazaca, asistirala u apliciranju i podnošenju istih na sajtu Eko fonda.

Takođe, Eko fond je raspisao **Javni konkurs za dodjelu bespovratnih finansijskih sredstava fizičkim licima, za implementaciju mjera poboljšanja energetske efikasnosti u individualnim stambenim objektima i stambenim jedinicama (stanovima) unutar kolektivnih stambenih objekata.** Ovim konkursom predviđena je dodjela bespovratnih sredstava za implementaciju jedne ili više mjera: ugradnja termoizolacije na fasadi stambenog objekta, ugradnja termoizolacije na međuspratnoj konstrukciji prema negrijanom tavanu ili podrumu, ugradnja energetski efikasne

fasadne stolarije, ugradnja sistema za grijanje na modern oblike biomase, ugradnja split/multisplit sistema za grijanje/hlađenje objekta, ugradnja solarnih sistema za zagrijavanje vode, ugradnja fotonaponskih sistema za proizvodnju električne energije za sopstvene potrebe. Kao kontakt osobe, bile su savjetnice iz Službe za evropske integracije, kako bi građane uputile u popunjavanju prijavnih obrazaca, kao i podnošenju istih na portal Eko fonda.

PROJEKAT SLUŽBE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA - „POPOS-Kusanone“

Opština Kolašin uspješno je aplicirala na Program POPOS – Kusanone Japanske ambasade, za nabavku specijalizovanog vatrogasnog vozila namijenjenog brzim intervencijama u iznosu od 60.050,00 EUR.

Projektne aktivnost usmjerene su na nabavku specijalizovanog vatrogasnog vozila namijenjenog brzim intervencijama, čime su značajno unaprijeđeni tehnički kapaciteti Službe zaštite i spašavanja neophodni za reagovanje u vanrednim situacijama, a sve u cilju zaštite životne sredine i imovine građana. Nabavkom nove opreme unaprijediće su akcije spašavanja i omogućiti efikasnije i kvalitetnije djelovanje na terenu, čime se štete prouzrokovane požarima, poplavama, saobraćajnim nezgodama i drugim nepogodama nastoje svesti na minimum.

Prije realizacije projekta, Služba zaštite i spašavanja suočavala se sa značajnim nedostatkom vozila za brze intervencije i adekvatne zaštitne opreme, što je predstavljalo realan problem u njenom funkcionisanju, posebno tokom ljetnjih mjeseci kada je broj požara u porastu. Zbog velike površine opštine Kolašin (897 km²), nepristupačnog terena i loše putne infrastrukture, nije postojala mogućnost pravovremenog reagovanja na svim lokacijama zahvaćenim požarima.

Služba zaštite i spašavanja Kolašin predstavlja prvi i ključni odgovor na pojavu požara na teritoriji opštine. Tokom požarne sezone javlja se povećana potreba za dodatnim angažovanjem ljudstva, kao i za nabavkom vozila manjih gabarita, prilagođenih kretanju po zahtjevnim i nepristupačnim terenima, radi prilaska objektima, naseljima i šumskim područjima do kojih standardna vatrogasna vozila ne mogu da dopru zbog uskih, zapuštenih i neuređenih puteva. Dodatni izazov predstavlja i činjenica da na teritoriji opštine ne postoje dobrovoljne ili specijalizovane vatrogasne jedinice, što dodatno opterećuje rad Službe.

U okviru projekta, Opština će obezbijediti i obuku osoblja, čime su dodatno unaprijeđeni ljudski kapaciteti. Projekat doprinosi jačanju koordinacije i komunikacije između Službe zaštite i spašavanja i Uprave za šume – PJ Kolašin.

Nabavkom specijalizovanog vatrogasnog terenskog vozila za brze intervencije sa vatrogasnom nadogradnjom, stvoriće se značajno bolji uslovi za efikasno djelovanje u vanrednim situacijama.

Ovim projektom unaprijediće se tehnički i operativni kapaciteti Službe zaštite i spašavanja Kolašin, a samim tim projekat će doprinijeti jačanju ukupne bezbjednosti građana i unapređenju sistema zaštite i spašavanja na teritoriji opštine Kolašin.

PROJEKAT SLUŽBE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA - „Unapređenje kapaciteta za hitne tehničke intervencije u planinskim i saobraćajnim uslovima u Kolašinu“.

Opština Kolašin uspješno je aplicirala i na Javni konkurs Ministarstva unutrašnjih poslova za raspodjelu sredstava Fonda sredstava za zaštitu i spašavanje i to projektom **„Unapređenje kapaciteta za hitne tehničke intervencije u planinskim i saobraćajnim uslovima u Kolašinu“**, pri čemu su odobrena sredstava u iznosu od 14.000,00 EUR.

Opšti cilj projekta je doprinos podizanju kvaliteta upravljanja vanrednim situacijama i jačanje otpornosti lokalne zajednice kroz modernizaciju opreme Službe zaštite i spašavanja Kolašin, čime se doprinosi bezbjednijem i otpornijem Kolašinu.

Projekat je usmjeren ka ostvarivanju tri međusobno povezana specifična cilja: 1.) Poboljšanje tehničkih kapaciteta Službe nabavkom baterijskog kombinovanog spasilačkog alata, te njegovim stavljanjem u operativnu upotrebu 2.) Skraćenje vremena odziva i trajanja kritičnih radnji u ranim fazama intervencije

Ukupna procijenjena vrijednost projekta iznosi 14.943,50 eura sa PDV-om, u skladu sa aktuelnim tržišnim ponudama.

Projekat se zasniva na nabavci savremenog baterijskog kombinovanog spasilačkog alata (funkcije rezanja i razupiranja), sa pratećom opremom koja uključuje dvije baterije velikog kapaciteta i punjač. Ovim su obezbjeđena potpuna operativna autonomija i mobilnost u realnim terenskim uslovima, bez zavisnosti od kablova ili hidrauličnih sistema.

Realizacijom projekta ostvaruju se sljedeći rezultati:

- skraćenje vremena izlaska na intervenciju i vremena potrebnog za oslobađanje i obezbjeđivanje lica i prostora u hitnim situacijama;
- povećanje bezbjednosti i efikasnosti rada spasilaca zahvaljujući preciznijem i kontrolisanim radu alata;

- unapređenje operativne spremnosti Službe zaštite i spašavanja i povećanje nivoa zaštite lokalne zajednice i posjetilaca.

Projekat doprinosi bržem i sigurnijem odgovoru u vanrednim situacijama, smanjenju sekundarnih šteta i bržoj normalizaciji saobraćaja i drugih aktivnosti. Uticaj projekta obuhvata cijelu teritoriju opštine, sa posebnim značajem za kritične saobraćajne pravce, prilaze skijalištima i teško pristupačne lokalne i šumske puteve.

"Integrisanje biodiverziteta u sektorske politike i prakse i jačanje zaštite ključnih tačaka biodiverziteta u Crnoj Gori" (GEF 7)

U 2025. godini uspostavljena je međuinstitucionalna saradnja između potpisnica Sporazuma o zajedničkom planiranju, upravljanju i očuvanju UNESCO MAB rezervata biosfere „**Sliv rijeke Tare**“. Saradnja je usmjerena na dugoročno očuvanje biodiverziteta i ekosistema rijeke Tare i njenog sliva, uz istovremeno podsticanje održivog lokalnog razvoja, u skladu sa važećim nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim obavezama Crne Gore u okviru UNESCO MAB programa.

Fokus saradnje stavljen je na unapređenje održivih privrednih djelatnosti zasnovanih na odgovornom korišćenju prirodnih resursa, razvoj zajedničkih projekata i korišćenje fondova Evropske unije i drugih međunarodnih donatora, kao i jačanje kapaciteta lokalnih samouprava za upravljanje, zaštitu i održivo korišćenje zaštićenih i vrijednih prirodnih područja. Poseban značaj dat je razmjeni iskustava i dobre prakse među opštinama, kao i zajedničkoj promociji regiona i koordinisanom nastupu prema investitorima i donatorima.

U okviru definisanih oblasti saradnje obuhvaćene su aktivnosti iz oblasti zaštite životne sredine i upravljanja prirodnim resursima, planiranja i realizacije zajedničkih razvojnih i infrastrukturnih

projekata, održivog razvoja, kao i valorizacije kulturne i tradicionalne baštine. Takođe, saradnja uključuje organizaciju zajedničkih manifestacija i događaja, razmjenu znanja i iskustava u oblasti lokalne uprave, te aktivnosti usmjerene na edukaciju i aktivno uključivanje lokalnog stanovništva, obrazovnih ustanova i nevladinog sektora, sa ciljem jačanja otpornosti lokalnih zajednica na klimatske promjene.

Radi obezbjeđivanja efikasnog i koordinisanog upravljanja rezervatom biosfere, uspostavljeno je Međuopštinsko koordinaciono tijelo za upravljanje UNESCO MAB rezervatom biosfere „Sliv rijeke Tare“. Ovo tijelo okuplja predstavnike lokalnih samouprava, civilnog društva, poslovne zajednice i naučno-istraživačkih i obrazovnih institucija, čime je obezbijeđen multisektorski i inkluzivan pristup. Koordinaciono tijelo nadležno je za izradu zajedničkih akcionih planova, organizaciju javnih rasprava i stručnih savjetovanja, pripremu i sprovođenje projekata, kao i izvještavanje nadležnih državnih organa i UNESCO-a.

U cilju pružanja administrativne i tehničke podrške radu Koordinacionog tijela, predviđeno je formiranje Sekretarijata, koji će obavljati poslove vezane za pripremu dokumentacije, koordinaciju aktivnosti, izradu i podnošenje projektnih aplikacija prema nacionalnim i međunarodnim fondovima, kao i vođenje baza podataka i komunikaciju sa relevantnim institucijama i partnerima. Takođe, Sekretarijat će pružati tehničku i informatičku podršku u primjeni savremenih alata za praćenje stanja životne sredine, uključujući GIS sisteme i analize pokazatelja vegetacije.

U skladu sa potrebama i prioritetima u realizaciji aktivnosti, predviđeno je formiranje stalnih i ad hoc radnih grupa za tematska i operativna pitanja, koje će djelovati u savjetodavnom kapacitetu i davati stručne predloge i inicijative. Finansiranje saradnje planirano je kroz budžetska izdvajanja opština, nacionalne fondove, kao i sredstva međunarodnih donatorskih i razvojnih programa, čime se obezbjeđuje održivost i kontinuitet sprovođenja aktivnosti u okviru rezervata biosfere.

PROGRAM ZAŠTITE KULTURNIH SPOMENIKA

Projekat „Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na Kaluđerovom mostu, Manastir Morača, Opština Kolašin“.

Početkom 2025. godine, Opština Kolašin je uspostavila institucionalnu saradnju sa JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, u okviru koje je potpisan Ugovor o izradi konzervatorskog projekta i sprovođenju konzervatorskih mjera na Kaluđerovom mostu – Manastir Morača, Opština Kolašin, za koji su sredstva dobijena krajem 2024. u okviru Konkursa za dodjelu sredstava za projekte programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara. Cilj projekta je očuvanje, zaštita i valorizacija Kaluđerovog mosta kao kulturnog dobra od značajnog infrastrukturnog i memorijalnog karaktera, uz unapređenje njegovog ambijentalnog i pejzažnog značaja na prostoru rijeke Morače.

Stručni multidisciplinarni tim JU Centra za konzervaciju i arheologiju izvršio je terenski obilazak lokaliteta i tom prilikom konstatovao da je most dugotrajno neodržavan, obrastao rastinjem i nabujalom vegetacijom, te da se nalazi u veoma lošem stanju – sa jednim lukom potpuno porušenim i drugim značajno oštećenim. Evidentirana je i privremena drvena konstrukcija koju su mještani postavili radi omogućavanja prelaza, kao recentna intervencija.

U okviru dosadašnjih aktivnosti sprovedena je vizuelna prospekcija kulturnog dobra, detaljna snimanja i analize stanja mosta prije rasčišćavanja terena, kao i pripremni radovi koji su obuhvatili rasčišćavanje terena i pristupnih staza radi geodetskog i arhitektonskog snimanja. Izvršeno je uklanjanje vegetacije sa strukture mosta i okolnog prostora, kao i adekvatno deponovanje uklonjenog materijala.

Takođe su sprovedena sondažna istraživanja, hemijsko-laboratorijske analize uzoraka uzetih sa terena, kao i istraživanje i analiza dostupne arhivske građe, stare fotografske dokumentacije i relevantne literature.

Realizovana su geodetska snimanja terena, izrađen je izvještaj o geološkim i geomehaničkim karakteristikama tla, kao i izvještaj o laboratorijskim ispitivanjima uzoraka građivnog kamena i vezivnog materijala. U postupku projektovanja definisano je više potencijalnih modela rekonstrukcije, koji su razmotreni od strane stručnog tima. Nakon odabira najadekvatnijeg modela, u skladu sa smjernicama Uprave za zaštitu kulturnih dobara, projektna dokumentacija biće usklađena sa izabranim rješenjem.

Ministarstvo kulture i medija je raspisalo Javni poziv za dostavljanje predloga projekata i programa za Program zaštite za 2025. godinu na koji je Opština Kolašin aplicirala sa četiri predloga projekta, od kojih je Ministarstvo kulture i medija uvrstilo samo predlog projekta „Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera u Manastiru Morača, Opština Kolašin“, dok ostala tri predloga projekta nijesu uvršteni.

„Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera u Manastiru Morača, Opština Kolašin”

Cilj projekta je restauracija fresaka u priprati Manastira Morača radi očuvanja ovog izuzetno vrijednog segmenta crnogorske kulturne baštine i njegove zaštite za buduće generacije. Sanacijom fresaka obezbjeđuje se očuvanje autentičnih umjetničkih vrijednosti i sprečava dalje propadanje zidnog slikarstva, čime se doprinosi trajnoj zaštiti i adekvatnoj prezentaciji jednog od najznačajnijih spomenika kulture u Crnoj Gori.

Projekat restauracije fresaka u priprati Manastira Morača ima višestruki značaj za crnogorsku kulturu i predstavlja doprinos ostvarivanju javnog interesa u oblasti zaštite kulturne baštine.

Realizacijom projekta obezbjeđuje se veća dostupnost i adekvatna prezentacija kulturnog dobra sadašnjim i budućim generacijama, uz istovremeno stvaranje uslova za dalja stručna i naučna istraživanja u oblasti srednjovjekovne umjetnosti, tehnika izrade i korišćenih materijala. Projekat

takođe ima edukativnu dimenziju, jer doprinosi podizanju svijesti o značaju zaštite kulturne baštine i može poslužiti kao primjer dobre prakse u oblasti konzervacije. Projekat je usmjeren i na dugoročnu zaštitu fresaka kroz primjenu savremenih konzervatorskih metoda, čime se sprječava dalje fizičko, hemijsko i biološko propadanje zidnog slikarstva i obezbjeđuje njegova stabilnost i trajnost.

Planirane aktivnosti u potpunosti su usklađene sa Nacionalnim programom razvoja kulture 2023–2027. Projekat je takođe u skladu sa Strategijom regionalnog razvoja Crne Gore, koja prepoznaje značaj promocije kulturnog nasljeđa, sanacije i adaptacije objekata kulture, kao i povezivanja kulturne i turističke ponude.

Realizacijom projekta potvrđuje se opredijeljenost za odgovorno upravljanje kulturnom baštinom, očuvanje historijskog nasljeđa i unapređenje kulturnog i turističkog potencijala Crne Gore. Predlog je odabran za uvrštavanje u Program zaštite kulturnih dobara za 2025. godinu i odobrena sredstva u iznosu od 30.000,00 eura, ali je na konkursu za raspodjelu sredstava aplicirala Mitropolija crnogorsko-primorska, kao vlasnik/držalac kulturnog dobra.

„Izrada konzervatorskog projekta zgrada stare Osnovne škole „Risto Manojlović“, Opština Kolašin”

U 2025. godini predstavljen je predlog projekta koji se odnosi na zaštitu, očuvanje i valorizaciju stare zgrade Osnovne škole „Risto Manojlović”. Predlogom je istaknuto da kulturno dobro, pored svoje primarne namjene i simbolike, predstavlja važan element socijalne kohezije i identiteta lokalne zajednice.

Kao glavni cilj predloženog projekta navodi se promovisanje i očuvanje infrastrukturnog nasljeđa kroz sprovođenje adekvatnih mjera zaštite i revitalizacije prostora. Poseban akcenat stavljen je na potrebu promišljene revitalizacije, kojom bi se kulturnom dobru dala namjena usklađena sa potrebama savremenog društva, uz očuvanje njegovih autentičnih historijskih, naučnih, kulturnih, vjerskih i turističkih vrijednosti. Ukazano je da bi neodržavanje i neadekvatna prezentacija mogli dovesti do trajnog gubitka memorije i bogatog kulturnog nasljeđa.

Predlog projekta usklađen je sa Nacionalnim programom razvoja kulture 2023–2027. Takođe, predlog je usklađen sa Strategijom regionalnog razvoja Crne Gore, koja podrazumijeva promociju i prezentaciju kulturnog nasljeđa i kulturnih potencijala, sanaciju i adaptaciju postojećih objekata kulture, kao i povezivanje kulturne i turističke ponude.

Posebno je naglašena važnost očuvanja integriteta kulturnog dobra, obezbjeđivanja uslova za njegov dugoročni opstanak i prenošenje budućim generacijama, kao i edukacije šire javnosti o njegovom značaju i sprovedenim mjerama zaštite.

U izvještajnom periodu projekat je predstavljen kao predlog inicijative, dok će se o eventualnoj realizaciji odlučivati u narednom periodu, u skladu sa prioritetima i raspoloživim finansijskim sredstvima.

„Sprovođenje konzervatorskih mjera i mjera sanacije na Spomeniku palim borcima, Opština Kolašin“

Glavni cilj ovog projekta je očuvanje Spomenika palim borcima u Kolašinu kroz sanaciju i konzervaciju kako bi se osigurala njegova dugovečnost i autentičnost. Konkretni ciljevi uključuju:

- Zaštitu kulturno-istorijskog nasleđa – sprečavanje daljeg propadanja spomenika i očuvanje njegovog originalnog izgleda.
- Očuvanje sjećanja na pale borce – omogućavanje budućim generacijama da se upoznaju sa istorijskim značajem spomenika.
- Unapređenje turističkog i edukativnog potencijala – poboljšanje vizuelnog i ambijentalnog aspekta spomenika radi veće posjete i edukacije građana i turista.
- Uređenje javnog prostora – unapređenje okoline spomenika kako bi postao pristupačniji i ugodniji za posetioce.

Projekat ima višestruki značaj za lokalnu zajednicu, kulturu i istorijsko nasleđe:

- Istorijski značaj – očuvanje sjećanja na borce koji su dali živote za slobodu doprinosi jačanju svijesti o nacionalnoj i lokalnoj istoriji.
- Kulturni značaj – revitalizacija spomenika doprinosi očuvanju kulturne baštine Crne Gore i širem vrednovanju antifašističke borbe.
- Društveni značaj – spomenik postaje mjesto okupljanja, komemoracija i edukacije, čime se podstiče osjećaj zajedništva i poštovanja prošlosti.
- Turistički značaj – obnovljen i očuvan spomenik može doprinijeti većem interesovanju turista i posjetilaca, što može pozitivno uticati na lokalnu ekonomiju.

Sanacija i konzervacija spomenika su ključne za njegovo očuvanje, a samim tim i za očuvanje vrijednosti koje on simbolizuje – slobodu, hrabrost i zajedništvo.

„Sprovođenje konzervatorskih mjera na Kaluđerovom mostu, Manastir Morača, Opština Kolašin“

Predlog je svakako predstavljao kontinuitet prethodnih aktivnosti koje su započete na ovom lokalitetu. Realizacijom projekta *Sprovođenje konzervatorskih mjera na Kaluđerovom mostu* smanjuju se dugogodišnji problemi i direktno se utiče na afirmaciju lokalnog kulturnog nasljeđa i njegovo umrežavanje sa turističkom privredom, ali i prenošenje budućim generacijama u autentičnom obliku. Potrebno je na osnovu konzervatorskog projekta sprovesti konzervatorske tretmane ovog kulturnog dobra koji usled prevelike oštećenosti može biti trajno izgubljen. U toku je izrada glavnog projekta koji obuhvata između ostalog i konzervatorski projekat, na osnovu kojeg bi se izvršila sanacija i rekonstrukcija mosta sa svim potrebnim radovima. Obzirom da je riječ o složenom građevinskom objektu, rekonstrukcija će iziskivati više faza izgradnje. Nažalost, predlog nije uvršten u Program zaštite za 2025. godinu.

PPOV

“Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione mreže u opštini Kolašin”

Predstavnici Službe aktivno su učestvovali kao članovi (sekretari) Komisije za otvaranje i evaluaciju ponuda za nadzor nad izvođenjem radova na izgradnji postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, kanalizacione mreže i sprovođenje prioriternih mjera vodosnabdijevanja u opštini Kolašin, kao i Komisije za otvaranje i evaluaciju ponuda za izbor izvođača radova na izgradnji postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, kanalizacione mreže i sprovođenje prioriternih mjera vodosnabdijevanja u opštini Kolašin, kao i same Implementacione jedinice za navedeni projekat (koordinator).

Projekat se realizuje uz podršku Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori (DEU) i Evropske investicione banke (EIB). Finansiranje je kombinovano: 70% kroz WBIF grant, 30% putem kredita EIB-a.

U postupcima javnih nabavki koji se sprovode prema PRAG (Practical Guide) procedurama Evropske unije, sekretar komisije za pre-tender i tender za odabir nadzora izvođenja radova na postrojenju za prečišćavanje otpadnih voda Opštine Kolašin ima ključnu ulogu u osiguravanju pravilne primene ovih procedura. Njegove glavne odgovornosti uključuju: priprema tenderske dokumentacije (sekretar je zadužen za izradu i distribuciju kompletne tenderske dokumentacije u skladu sa PRAG pravilima, uključujući pozive za nadmetanje, uputstva za ponuđače, tehničke specifikacije i ugovorne uslove); organizacija i vođenje sastanaka (zakazuje i koordinira sastanke komisije, priprema dnevni red i vodi zapisnike, osiguravajući da su sve odluke i diskusije adekvatno dokumentovane), komunikacija sa učesnicima (djeluje kao kontakt tačka između komisije i potencijalnih ponuđača, pružajući pojašnjenja i odgovarajući na upite u vezi sa tenderskom procedurom, u skladu sa principima transparentnosti i jednakog tretmana).

Praćenje rokova i procedura (prati sve ključne rokove u procesu nabavke, uključujući rokove za podnošenje ponuda, evaluaciju i donošenje odluka, kako bi osigurao pravovremeno sprovođenje postupka u skladu sa PRAG pravilima) i administrativna podrška (upravlja arhivom dokumentacije vezane za tender, osiguravajući da su svi dokumenti pravilno evidentirani i dostupni članovima komisije, te da su procedure sprovedene u skladu sa PRAG smjernicama).

Efikasno obavljanje ovih zadataka od strane sekretara doprinosi transparentnosti i zakonitosti procesa javne nabavke, što je od posebnog značaja za projekte poput izgradnje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, koji imaju dugoročan uticaj na životnu sredinu i kvalitet života građana Opštine Kolašin.

Rukovoditeljka Službe evropskih integracija je imenovana za koordinatora jedinice za implementaciju projekta „Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione mreže u opštini Kolašin”. U postupcima javne nabavke koji se sprovode u skladu sa PRAG procedurama, zadaci Implementacione jedinice obuhvataju sveobuhvatnu koordinaciju, upravljanje, nadzor i evaluaciju svih aspekata implementacije Projekta. To uključuje planiranje i

spvođenje postupaka javne nabavke, kao i upravljanje ugovorima za nabavku robe, izvođenje radova i pružanje usluga neophodnih za realizaciju Projekta.

Implementaciona jedinica je odgovorna za praćenje dinamike realizacije projektnih aktivnosti, kao i za kontrolu kvaliteta projektne dokumentacije i izvođenja radova, u bliskoj saradnji sa Nadzornim organom i ostalim relevantnim akterima. Posebna pažnja posvećuje se obezbjeđivanju usklađenosti svih aktivnosti sa važećim propisima, ugovornim obavezama, tehničkim standardima i pravilima donatora.

Pored navedenog, Implementaciona jedinica će redovno pratiti ostvareni napredak u realizaciji Projekta, identifikovati potencijalne rizike i predlagati korektivne mjere radi pravovremenog i efikasnog sprovođenja projektnih aktivnosti. Takođe, jedinica ima obavezu da Opštinu Kolašin redovno i blagovremeno izvještava o stepenu realizacije Projekta, ostvarenim rezultatima, eventualnim odstupanjima od planirane dinamike, kao i o svim drugim relevantnim pitanjima od značaja za uspješnu implementaciju Projekta.

U ovom projektu, Služba za evropske integracije imala je ključnu ulogu u organizaciji i administrativnoj podršci tokom procesa javne nabavke nadzora nad izvođenjem radova, dok je izbor izvođača radova u toku.

Predsjednik Opštine Kolašin, Petko Bakić, potpisao je ugovor sa konzorcijumom IRD Engineering – Hydrophil GmbH za pružanje nadzora nad izvođenjem radova na projektu „Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione mreže u opštini Kolašin i unapređenje vodosnabdijevanja“.

3X3 KOŠARKAŠKI TURNIR U KOLAŠINU

U organizaciji Opštine Kolašin, službenice Službe za evropske integracije i **3x3 Montenegro**, Kolašin je po prvi put bio domaćin nacionalnog 3x3 košarkaškog turnira, čime je dodatno unaprijeđena ponuda sportskih i rekreativnih sadržaja u gradu. Dvodnevni turnir održan je 19. i

20. jula na glavnom gradskom trgu, i okupio je ukupno 51 seniorsku ekipu iz svih krajeva Crne Gore, uz izuzetno interesovanje publike i veoma dobru organizaciju. Ukupan nagradni fond turnira iznosio je 2.000 eura.

Turnir je započeo 19. jula, takmičenjem u dječijoj konkurenciji, na kojem je učestvovalo 18 ekipa. Prvo mjesto osvojila je ekipa **Triple Threat**, dok je drugo mjesto pripalo ekipi **PVBG**. Istog dana održan je i kvalifikacioni turnir za seniorsku konkurenciju, nakon kojeg su plasman u glavnu fazu obezbijedile ekipe **Amateri** i **Galeb**.

Finalni dan turnira, u nedjelju 20. jula, svečano je otvorio potpredsjednik Opštine Kolašin, Miodrag Bulatović, čime je zvanično označen početak završnice takmičenja. U okviru pratećeg programa upriličen je i muzički nastup Srđe Jeknića, učenika kolašinske gimnazije „Braća Selić“. Takođe, prije početka finalne utakmice, odigrana je i revijalna utakmica dvije dječije ekipe iz Kolašina – **Splash Brothers** i **Otpisani**, čime je dodatno promovisano uključivanje djece i mladih u sportske aktivnosti.

Nakon ukupno 21 odigrane utakmice, u velikom finalu snage su odmjerile ekipe **Bar 3x3** i **Čelik**. Titulu šampiona i novčanu nagradu u iznosu od 1.500 eura osvojila je ekipa **Bar 3x3**. Nagradu pobjednicima uručio je predsjednik Opštine Kolašin, Petko Bakić. Drugoplasirana ekipa **Čelik** nagrađena je iznosom od 500 eura, a priznanje im je uručio predstavnik sponzora.

Održavanje 3x3 košarkaškog turnira u Kolašinu predstavlja značajan doprinos razvoju sporta, promociji aktivnog načina života i jačanju imidža opštine kao mjesta pogodnog za organizaciju velikih sportskih događaja. Turnir je ujedno potvrdio rastuću popularnost 3x3 košarke u Crnoj Gori i uspješno povezoao sport, zajedništvo i energiju mladih sportista.

Rukovoditeljka Službe za evropske integracije
Milosava Bulatović
